UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I. Sermo. XL

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

quenū̄q; eſt clauſa. Vn̄ ſic ꝟbum dei con/
culcatur per lutum luxurie in via cordis.
ita et volucres celi. i. demones comedunt
illud in via cordis. propter defectum clau
ſure. Et hꝰ ꝑ ſupbiā. q̄d ē ꝓprie pctm̄ dyaboli.
vt dic̄ btūs Thomas in pⁱma prime. Ubi
em̄ nō eſt clauſura hūilitatꝭ ymo vero vani
tatꝭ ꝛ ſupbie oīa bōa diſſipat. Vn̄ ſaluatoꝛ
Math. vj. Attēdite ne iuſticiā vr̄az faciatꝭ
corā hoīb;. hꝰ ē dicere. ꝓuidete ne iuxta viā
ſemietꝭ. q2 dyaboli q̄i latrūculi iter noſtrū
obſidēt q̄rētes nos de ꝟtutib; ſpoliare. vt
dicit Greg. in oml. ꝛ hꝰ maxie ꝑ ſupbiam
Quintū ipedimētū extra euāgeliū ē nimia
ꝓfundatio aq̄ꝛ in terra. ita q̄ grānū ꝓpt multi
tudinē terre nō pt libere exire. et ſignificat
auariciā ꝑ quā hō trena diligēs cumulat
intm̄ q̄ coꝛ nō pt in deū eleuari. Sextum
ipedimētū ē nimia inundatio pluuie. ꝛ ſig
nificat gulā q̄ ſemē ꝟbi dei i corde ſubmer
git. Vn̄ Luc. xxj. dr. Attēdite ne grauētur
coꝛda vr̄a crapula ꝛ ebꝛietate. Iſta igit plu
uia dꝫ eē moderata. Septimū impedimē
tū ē lapidum cumulatio nimia. ꝛ ſignificat
irā odiū ꝛ inuidiā. Iratꝰ em̄ ꝛ inuidus oīa
cū lapidib; vult vlciſci. ꝛ vindicare ſe de oī
bus dure ꝛ aſpe. Quo ꝯ de mitib; dr Iac.
j. In manſuetudie ſuſcipite inſitū ꝟbū. q̄d
pt ſaluare aīas vr̄as. Quā ſalutē nob ꝯce
dat ſeminatoꝛ verꝰ xp̄s dn̄s. Amen.

Dominica quinquageſime. I
Sermo. XL

Tradetur genti:
bus ꝛ illudet ꝛ flagellabit ꝛ ꝯſpu
etur. Luc. xviij. Sic dicit magnꝰ
pr̄ Augꝰ in q̄dā ſermōe. Multos filios dī
fecit vnicꝰ filiꝰ dei. Emit ſibi frēs ſanguine
ſuo. approbauit reprobatꝰ. redemit vēditꝰ
honorauit ihonoratꝰ. viuificauit occiſus.
Hec ille. Vult dicere Augꝰ. q̄ hō multū
deberet pōderare paſſionē xp̄i ꝛ nō ita de
facili ruere in pctā. Maxie iſto tpe q̄ etiā
hoīes ex ſola mala ꝯſuetudie peccāt. ꝑſer/
tim ſciētes. q2 filiꝰ dei ꝓpt ipos tanta ſuſti/
nuit. ꝛ eos paſſiōe ſua filios dī adoptiuoſ
fecit. Vn̄ ſicut dicit idē Augꝰ in li. de ꝟgi/
nitate Totꝰ nob dꝫ infigi in corde q̄ totus
ꝓ nobis fuit crucifixꝰ in cruce. Vt igit ho/
mines caueāt a pctis ꝛ retrahāt a vanis et
noxijs. ſctā mr̄ eccl̄a recolit hodie in euan
gelio xp̄i paſſionē. vt ꝯſiderātes eum talia
paſſum ꝓ eis. ꝛ ipi ſibi cōpatiēdo nō deli/
cijs reſoluāt ſ; cōpunctōe cōpatiant. Ac ſi
em̄ diceret eccl̄a filijs ſuis ꝛ vnicuiq; ipoꝝ
O hō noli tm̄ amitte bn̄ficiū. ꝓpterea xp̄s
dn̄ationi moꝛtꝭ ſe ſubdidit vt te d̄ iugo do
minationis dyaboli erueret. Ille ſuſcepit
moꝛtꝭ ſeruitutē vt tibi tribueret vite eterne
libertatē. inq̄t Ambꝛo. ſup ps. Bti imacu
lati. Ac ſi etiā diceret xp̄s. O hō vide q̄ ꝓ te
patioꝛ. nō eſt doloꝛ ſic̄ q̄ crucioꝛ. Ad te cla/
mo q̄ pro te moꝛioꝛ. Vide penas q̄b; affli/
goꝛ. vide clauos q̄b; ꝯfodioꝛ. ꝛ l; ſit tātus
doloꝛ exterioꝛ. intꝰ tm̄ ē planctꝰ grauioꝛ. cū te
tam ingratū paſſiōis mee expioꝛ ꝛ intueoꝛ
Ita dic̄ Ber. ſup cātica in ꝑſona dn̄i in q̄/
dā ſermōe. Cū igit paſſio xp̄i nr̄m amoꝛē
maxie ad xp̄m afficit ꝛ nr̄ā deuotōē blan
dius allicit. iuſtiꝰ exigit ꝛ artius ſtrīgit. vt
dicit Bern̄. ſup cantica ſer. xx. merito eccl̄a
recolēs nr̄ām redemptōē tā caro ꝑcio em/
ptam ꝓponit xp̄s toꝛmēta. ſic̄ ipe ꝑdixerat
in ꝟbis ꝓpoſitꝭ. Tradet inq̄t gētib; illude
tur. In q̄b; ꝟbis deſcribit modus nr̄e re/
dēptiōis. q̄ nō fuit ꝯueniētioꝛ q̄ꝫ ꝑ paſſio/
nē xp̄i. Que q̄dē paſſio fuit triplici priuile
gio oꝛnata. Primo ſiq̄dē paſſio xp̄i fuit g̃
rioſa. Scd̄o q2 fuit doloꝛoſa Tertio quia
fuit copioſa. Que tria breuiter ꝑ oꝛdinem
tranſcurramus.

Ca

Dixi primo q̄ in ꝟbis ꝓmiſ/
ſis deſcribit paſ
ſio xp̄i vt g̃rioſa. Iſta grā apparet ex pluri
bus. Si em̄ aduertamꝰ q̄s q̄ntꝰ ꝛ ꝓpt q̄s
paſſus eſt. certe inuenimꝰ q2 oīa fuerūt de
grā. Et pⁱmo ſi attēdamꝰ q̄s paſſus ē. quia 1
vnigenitꝰ filiꝰ dei i quē āgeli deſiderāt ꝓſpi
cere. j. Pet. j. ꝛ q̄ ē ſplēdoꝛ ꝛ figura dei pr̄is
Heb. j. Iſte inq̄ꝫ q̄ cū dō pr̄e ſedēs ſup che
rubin ituet abyſſos ꝛ q̄ oīa q̄cū̄q; voluit fe
cit i celo ꝛ in terra in mari ꝛ in oīb; abyſſis
nō eſt dedig̃tꝰ pati ꝓ nobis. Vn̄ ad Tytū
ij. dr. Dedit ſemetipꝫ ꝓ nob vt nos redime
ret ab oī iniq̄tate. Iſtā grām erga genꝰ hu/
manū admirās ipe filiꝰ dei dicit Iohā. iij.
Sic deꝰ dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigeni
tū daret ꝓ nobis. Nō tractās Rupertꝰ lin
conienſ ſer. xxv. dicit q̄ optimo mō dandi
ꝛ pleniſſimo datꝰ eſt ꝓ nobis creatoꝛ. cum
factꝰ eſt talis q̄ perpetuo ꝛ ꝑfecte frui poſſe
mus. Nō vtiq; factū eſt ꝑ eius natiuitatē
ꝛ paſſionē. Certe maxima dilectio apparu
it in eo erga hoīeꝫ qn̄ deꝰ factus eſt filius

homis vt ſugeret vbera regens ſydera. et
eſuriret panis. ſitiret fons. dormiret lux.
ab itinere via fatigaret᷑. falſis teſtibꝫ veritas
occultaret᷑. iudex viuoꝝ ac mortuoꝝ a iudi
ce mortali iudicaret᷑. ab iniuſtꝭ iuſticia dā
naret᷑. flagellis diſciplīa cederet᷑. ſpinis bo
trus coronaret᷑. virtus infirmaret᷑. ſalꝰ vul/
neraret᷑. vita moreret᷑. Hec Augꝰ. Scdo
ſi attēdamꝰ q̄ntū paſſus ē. ꝛ certe multū. qꝛ
a plāta pedis nō ē inuēta ī eo ſanitas. Nō
eñ ī vno mēbro ſꝫ ī oībꝫ paſſus ē. Juxta il
lud ps. Foderūt manꝰ meas ꝛ pedes me/
os. dinumerauerunt oīa oſſa mea. Nec in
mēbris exteriorībꝫ tm̄ ſꝫ etiā interioribus
qꝛ in corde. Juxta illud. Et cor meū dere/
liq̄t me. Tertio ſi ꝯſideremꝰ ꝓpt᷑ q̄s paſſus
eſt. Dicit āt Petrꝰ aplꝯs. j. Pe. iij. Xp̄s pro
nob mortuꝰ eſt iuſtus ꝑ iniuſtis. Et paulꝰ
Roꝝ. v. dicit. Cuꝫ adhuc infirmi eſſemus
xp̄us mortuꝰ eſt ꝑ impijs. Vix enim quis
ꝑ iuſto morit᷑. Nā ꝑ bono forſitan q̄s au/
deat mori. Cōmendat āt deus charitateꝫ
ſuā in nobis. Q̄m cū adhuc pctōres eſſe/
mus xp̄s ꝑ nobis mortuꝰ eſt. Hec ibi. Nō
ſolū aūt tunc ꝑ iniuſtis impijs ꝛ pctōribꝫ
dignatus eſt mori. ſed ꝛ nūc quotidie iniu
ſtis et peccatoribus permittit ſe dari in ſa
cramento altaris. quia iniuſti ſunt eoipſo
quo peccando fiunt ingrati. Quod q̄ntuꝫ
xp̄us ſibi ponderet oſtendit Auguſtinus
in quodā ſermone d̄ die iudicij dicens ex
ꝑſona xp̄i ad peccatorem et ingratū. Cur
me grauiori criminū tuorū cruce q̄ꝫ illa in
qua q̄ndam pependerā affixiſti. Grauior
mihi eſt crux criminū tuoꝝ in q̄ mortuus
pendeo. q̄ꝫ illa in qua quondam mortē oc/
ciſurus. tui miſertus volens aſcendi. Hec
ille. Iſtam ergo pietatem amorem et gra/
tiam qua nos ita gratioſe redemit. et om̄i
tempore et maxime hodie quando maxi/
me temptamur a mundo carne et dyabo/
lo debemus meditari et recordari dulci/
ter. Hodie enim temptat mūdus vanita/
tibus. quia vnus vanus homo alium ad
vanitatem protrahit. Caro noſtra currit
ad delicioſa et ſuauia. ꝛ dyabolus ſugge/
rit noxia et ſuperba. Contra que omnia
paſſio domini eſt meditāda. ꝑſertim reco/
lendo. ex q̄nta pietate ꝛ gratia fuit ꝑ nobiſ
pctōribꝫ ꝛ indignis facta. Nihil eñ ita ho
minē excitat ad deuotionē ſicut memoria
paſſionis xp̄i. Sanguis āt xp̄i eſt ſummū
medicamentū ariditatis cordis noſtri.

B Dicit āt Robertꝰ holgoth ſup li/
brū Sapie. c. xj. ꝙ ſanguis hūanꝰ hꝫ tria
naturalit᷑. Primo qꝛ fecū dat lignū aridū.
Scdo qꝛ ſanat corpꝰ languidū. Tertio qꝛ
cauſat cementū ſolidū. Primo fecūdat lig
nū aridū. Dicunt naturales ꝙ ſi lignū fuerit
areſactū. optimū remediū eſt ſtatī in ꝑnci/
pio areſactōis apponere ſanguinē hūanū.
Narrat etiā Hermes egiptꝰ ꝙ roſarium
plantatū ī terra cōmixta cū ſanguie. ad ca
lorē modicū ignis om̄i tp̄e anni producit
roſas. Moraliter hō eſt q̄ſi arbor. vt dicit᷑
Marci. viij. Video hoīes q̄ſi arbores. q̄
areſcit tunc ꝑ pctm̄ q̄n ꝛ de deo nō cogitat
vt deberet. q̄ tunc nō hꝫ deuotionē. nec fa/
cit delectabiliter que dei ſunt. Johelis. j.
Ligna agri aruerunt. q̄m confuſū eſt gau
dium a filijs hominū. In iſto g̃ caſu nō eſt
melius q̄ꝫ ad radicem cordis talis perſo/
ne apponere ſanguinem chriſti calidum per
meditationē deuotam. Iſta enim medita/
tio accendit ſtatim amoreꝫ in hoīe qui eſt
calor naturalis hominis. Tali amore ac/
cēſus erat Bernardus q̄ loquēs ad xp̄m ī
ſer. xx. ſup cantica ait. Super omnia red/
dit te mihi amabilem bone ihū calix paſſi
onis tue quem ꝑ me bibiſti. opus noſtre
redemptōis. Hic eñ ſup oīa amorem no/
ſtrū ſibi vendicat. hic noſtrā deuotōeꝫ blā
diꝰ allicit. Hec ille. Et ideo ſicut dicit apo
ſtolus Hebre. ix. Om̄ia pene ſcḋm legem in
ſanguine mundantur. et ſine ſanguinis ef/
fuſione non fit peccatorū remiſſio. Sic g̃
ſanguis fecundat lignum aridum. Secū
do ſanguis ſanat corpus languiduꝫ. Sic
enim legimus conſultū Conſtantino im/
peratori leproſo ꝙ balnearetur in ſangui/
ne calido puerorū et curaretur. Refert eti/
am Holgoth vbi ſupra. ꝙ eſt quedam in/
firmitas puerorū. et vocatur crugles. peri
culoſa valde niſi per aliquod remediū cu/
raretur. Eſt autem remedium tale contra
eam. ꝙ puer vngatur ſanguine hominis q̄
prius iſtum morbum paſſus fuerit. Iſto
modo corporis noſtri mortalitas eſt mira
bilis infirmitas. quia continue morimur
ſcḋm Senecam. Vt ergo iſta infirmitas cu
raretur in nobis. i. de mortalibꝫ fieremꝰ i/
mortales paſſus eſt xp̄s vt ꝑ eius ſangui/
nem ꝛ mortem nos ad immortalitatē pue
niremꝰ. Unde Bernardus in q̄dā ſermōe

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

O bone ihũ q̃d tibi et morti. nos deliq̃m⁹
ꝛ tu ſoluis. nos peccauim⁹ et tu luis. Paſ-
ſio ergo tua ẽ opus ſine exemplo. grã ſine
merito. caritas ſine mõ. Bene ergo dictũ
eſt ꝙ paſſio ſua fuit gratioſa. Tertio ſan-
guis cauſat cementũ ſolidum. Refert hol-
goth vbi ſupꝛa. Q antiqui volentes face-
re edificia perpetua cementũ humano ſan-
guine miſcuerunt. Unde etiã de vertigri-
no rege Britanie in hiſtoria Britonum
dicitur. Q cum edificaret turrim in mon-
te Eury in vallia. Quod cementarij d̃ die
operabãtur tellus alio die abſoꝛbuit. Cõ-
ſuluerunt ergo magi dicto regi ꝙ iuuenẽ
q̃ndã inq̃ri faceret qui p̃rẽ terrenũ nõ ha-
beret. Cuius lapides et cementũ ſangui-
ne aſperſi p̃ſtarent ſolidũ fundamentum.
Moꝛaliter ante xp̃i paſſionẽ ſic erat ĩ mũ-
do ꝙ q̃cq̃d hoĩes edificauerunt q̃ntũcũq̃
bene edificarent. moꝛaliter bñ viuẽdo. to-
tũ immediate abſoꝛbebatur a terra. quia
oẽs in puteũ inferni deſcenderũt. nec ſta-
re potuit edificiũ meritoꝛũ donec aſperſi
eſſent ſanguine iuuenis q̃ p̃rẽm non h̃ret
in terra. et h̃ fuit xp̃s. qui fuit in celis ſine
matre. et ĩ terris ſine patre. Hebꝛe. xij. Ac-
ceſſiſtis ad mediatoꝛem noui teſtamenti
ihm̃ et ſanguinis aſperſionem melius lo-
quentem q̃ Abel. Iſto ergo ſanguine ce-
mentũ eccleſie melius conglutinatur et ſo-
lidatur vt deo amoꝛe indiſſolubili inhere-
amus qui pꝛius pꝛocul ab eo diſtabam⁹.
Ephe. ij. Nũc ãt in chꝛiſto ihũ vos qui ali-
quando fuiſtis longe. facti eſtis pꝛope in
ſanguine chꝛiſti. Unde ſtatim poſt paſſio-
nem xp̃i omniũ credentiũ factũ ẽ coꝛ vnũ
et aĩa vna in xp̃o. Et h̃ vtiq̃ nõ niſi ꝑ paſ-
ſionem xp̃i et ſanguinẽ per quẽ charitas
chꝛiſti diffuſa eſt in coꝛdibus fidelium. vt
dicitur Romanoꝝ. v. Sicq̃ patet pꝛima
noſtri thematis particula. que vt deductũ
eſt ſufficienter oſtendit ꝙ paſſio xp̃i quam-
modo recolit eccleſia fuit gratioſa.

Dixi ſecundo ꝙ in verbis p̃miſſis con-
ſiderandũ eſt q̃uõ paſſio xp̃i fuit doloꝛoſa.
q̃d oſtendũt ṽba noſtri thematis. cum dr̃.
Illudet̃ flagellabit̃ ꝛ conſpuet̃. Iſte doloꝛ
cauſatus eſt chꝛiſto ex trib⁹. Pꝛimo ex p̃te
tradentis Iude. Sc̃do ex p̃te crucifigẽtis
ſynagoge. Tertio ex p̃te crudelitatis pene.
De pꝛimo patet in p̃s. liiij. vbi xp̃s conque-
rendo de malicia dolo et fraude Iude ſic
ait. Si inimicus meus maledixiſſet mihi
ſuſtinuiſſem vtiq̃. Et ſi is qui oderat me
ſuper me magna locutus fuiſſet. abſcõdiſ-
ſem me foꝛſitan ab eo. Tu vero hõ vnani-
mis dux meus et notus meus. Qui ſimul
mecũ dulces capiebas cibos. in domo dĩ
ambulauim⁹ cũ ꝯſenſu. p̃s. liiij. Et ponũt
ibi plura doloꝛe plena ꝛ intollerabilia fm̃
Innocentiũ. Pꝛimo eñ intolerabilis eſt
perſecutio q̃ fit ab amico. Sc̃do q̃ñ eſt im-
puiſa. Tertio ſi ẽ illata a ſocio ſecretoꝛum.
Quarto q̃ñ fit ab illo q̃ deberet eũ docere.
Quinto ſi infertur a familiari. Sexto ſi a
commenſali. Septimo ſi a contubernali.
Hec om̃ia fuerunt in Iuda. pꝛopter q̃d
eius traditio fuit xp̃o nimis doloꝛoſa. Ex
quo patet ꝙ quanto plura dona quis re-
cepit a chꝛiſto. tanto grauius peccat cõtra
chꝛiſtũ. Unde grauius peccat ſenex q̃ iu-
uenis. quia plura habet. ſcʒ etatem et ſapi-
entiã maturam. Et grauius rex vel pꝛin-
ceps q̃ miles vel ciuis vel colonus. et gra-
uius diues q̃ pauper. et grauius ſp̃ualis
q̃ ſecularis. et grauius regularis q̃ ſp̃ua-
lis. Unde dicit Innoc̃. ꝙ per maliciã Iu-
de h̃ ſignificantur octo partes ingratitu-
dinis religioſoꝝ. ſcilʒ inhũanitas. inimici-
cia. ſcandalũ. ꝓditio. ꝯſilioꝝ reuelatio. in-
hoſpitalitas. deuiatio. et contradictio. que
deus grauius tolerat a religioſis q̃ alijs
quibuſcũq̃. Secundo iſta paſſio fuit do-
loꝛoſa chꝛiſto ex parte crucifigentis ſyna-
goge. Chꝛiſtus eñ in tota vita ſua multa
bona fecit iudeis plus q̃ alijs gentibus.
Iuxta illud. Non fecit taliter omni natio-
ni. et iudicia ſua nõ manifeſtauit eis. ſicut
iudeis. maxime cum tantum eſſet notus
in iudea deus. Et cum vt ipſe ſaluatoꝛ di-
xit. ſalus tantum ex iudeis eſt. Iohannis
iiij. Unde ipſe dicebat eis quaſi ammiran-
do eoꝛũ maliciam per eos contra eũ con-
ceptam. Multa bona oſtendi vobis. pꝛo-
pter quod hoꝝ opus vultis me lapidare.
Ioh. x. Iſta bñficia enumerãs Pſalmiſta
pſalmo. xxxiiij. dicit in p̃ſona xp̃i. Ego au-
tem cum mihi moleſti eſſent. Innocẽtius.
ſcʒ iudei. induebar cilicio. id eſt. ſub car-
ne moꝛtali latebam. nec oſtendebam po-
tentiam ſumendo vindictã. Ecce pꝛimum
beneficiũ. ſcilʒ manſuetudo ꝯuerſationis.

Scōm fuit hūilitas. Tertiū fuit ieiuniū.
Vñ ſubdit. Humiliabā in ieiunio animā
meā. Nec dubiū q̄n ꝑ hoīb; nō ꝑ ſe ieiuna
bat. Quartū fuit deſideriū q̄ ſalutem eoꝝ
deſiderabat. Sicut patet Ioh. vj. Hec eſt
voluntas patris mei qui miſit me vt oīe
quod dedit mihi pater non perdam ex eo.
Quintū eſt quia pro eis orauit. Ideo ſub
ditur. et oratio mea in ſinu meo conuerte/
tur. Innocenti⁹. Ego homo orabam ad
me deum. Sextum eſt quia eos diligebat
Unde addit. quaſi ꝓximū ⁊ quaſi fratrē
noſtrū ſic cōplacebā. i. habui eos ſicut fra/
tres et proximos. Septimū eſt q: de pec/
catis eoꝝ dolebat. Vñ addit. quaſi lugēs
et contriſtatus. Innoc̄. de peccatis eorū.
ſic humiliabar cōpatiendo eis. Luce. xix.
Videns ciuitatē fleuit ſuꝑ illam. Quantā
autem maliciam retribuerūt ſibi iudei ꝑ
predictis beneficijs oſtēdit idē pſalmiſta
ibidē paulo ante dicēs in ꝑſona xp̄i. Qm̄
gratis abſcōderūt mihi interitū laquei ſui
ſuꝑuacue exprobrauerūt aīaꝫ meā. Notā
ter dicit grat̄. i. ſine cauſa. ſicut Pilat⁹ con
feſſus eſt palam. ego nō inuenio ī iſto cau
ſam vllā. Vel dic̄ gr̄t̄ ſm̄ Innoc̄. i. nō ꝯdu
cti vt milites. Math. xxviij. Gratis ḡ ab/
ſconderūt laqueū fraudulentie vt me in/
terimerent. q̄n ſcꝫ ꝯſilia faciebant et inſidi
as mittebant vt me ad mortem traherent
Ioh. xj. Collegerunt pontifices et phari/
ſei conſilium. Suꝑuacue exprobrauerūt
animā. i. obprobrijs accuſauerunt animā
meam. querentes eam perdere ſuꝑuacue.
id eſt. inutiliter vel ſine cauſa. Et in iſto ver
ſu ſm̄ Innoc̄. multiplex malicia ipoꝝ de/
ſignatur. Innuitur em̄ ꝑmo eorum mali/
cia. quia gratis. Secundo fraudulentia.
quia abſconderunt. Tertio crudelitas. q:
interitum. Quarto ſtulticia. quia ſuperua
cue. Quinto contumelia. quia exprobraue
runt. Sexto preſumptio. quia aīaꝫ meaꝫ.
Alias etiā ipoꝝ malicias idē p̄s. ibidē in/
fra enumerans dicit. Primo. q: aduerſus
xp̄m letabantur et ei inſultabant. Vñ dic̄
Aduerſum me letati ſunt. Secūdo. quia
ꝯtra eū ꝯſpirabant. vt pꝫ Math. xxvj. vbi
ꝯgregati fuerunt vt Ihm̄ dolo tenerent
et occiderent. Tertiū eſt. q: eū flagellabāt
Ideo addit. Congregati ſunt ſuꝑ me fla/
gella. Quartū eſt. quia eū ignorantem re/
putabant. Unde addit. Et ignoraui. i. ad
modū ignorantis me habui. et etiaꝫ repu/
tatus fui. Quintum fuit ſciſma. Vñ ſequi
tur. Diſſipati ſunt. i. ꝑ ſciſma diuiſi. q: qui/
dam dicebant. Non eſt hic homo a deo q̄
ſabbatum nō cuſtodit. Alij dicebant. q̄o
poteſt homo peccator hec ſigna facere. et
ſciſma erat inter illos. Sextum fuit eorū
obſtinatio. Vñ addit. nec cōpūcti. Septi
mū fuit eoꝝ doloſitas. Vñ dic̄ Tēptaue/
rūt me Math. xxij. Quid me tēptatis ypo/
crite. Math. xxvij. Si fili⁹ dei es. deſcēde
de cruce. Octauū fuit deriſio eoꝝ. cū dicit
Subſannauerūt me ſubſannatōne. i. fre/
quēti. Nonū fuit crudelitas eoꝝ. vñ dicit.
frenduerūt ſuꝑ me more feraꝝ. dentib; ſu/
is. i. dentiū colliſione ſeuiciam cordis ſui
exprimebant. Ecce q̄ꝫ doloroſa paſſio pro
tantis beneficijs reddere xp̄o tanta male/
ficia. Unde xp̄s aggrauando peccatū iu/
deorū dicit Canticoꝝ. j. Filij matris mee
pugnauerūt ꝯtra me. Qd̄ exponit Ber. ſuꝑ
cātica ſer. xxx. Filij matris mee. i. Annas
Cayphas et Iudas filij ſynagoge fuerūt.
qui pugnauerūt contra xp̄m ſuſpendētes
eum in ligno. Quantus autem dolor im/
pugnari a fratre matris eiuſdem. Sꝫ no/
tāter dicit matris mee. id eſt. ſynagoge. nō
pr̄is. q: nō habebant deū prēm. ſed ex pr̄e
diabolo erāt. homicide vtiq; ſic̄ ⁊ ille homi
cida erat ab initio. vt dr̄ Ioh. viij. Tertio
iſta paſſio fuit doloroſa ex pte crudelitatis
pene. Tanta enim fuit crudelitas et acer/
bitas doloris q̄ oīa que potuerūt exco/
gitari ignominioſiora ī omibus mēbris
fuerunt irrogata xp̄o. Iuxta illud q̄d ipſe
de ſe dicit in in pſalmo. lxxxvij. ad patrem.
Super me confirmatus eſt furor tuus. i.
verſus es vehementer et perfecte iratus
mihi. Et quare. quia oēs fluctus tuos
induxiſti ſuper me. Innoc̄. exponit. id eſt.
oīa genera tormētorū. Ione. ij. Omnes
gurgites tui ⁊ omēs fluctus tui ſuper me
trāſierunt. Certe magna crudelitas xp̄m
inter latrones ſuſpendere Iſaie. liij. Cum
iniquis deputatus eſt. ⁊ maxime iam mor
tuum vulnerare. vt patet Iohannis. xix.
Hinc canitur in ymno. Quo vulneratus
inſuper mucrone diro lancee. Et dicitur
dira lancea. cum tamen dicatur. dulce lig/
num. dulces clauos. Et hoc eſt ideo. quia
magna crudelitas fuit mortuum vulnera
re. Hoc eſt q̄ Salomon in perſona xp̄i/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dominica quinquageſime

exigentiū dixit Sapie. ij. Morte turpiſſima ꝯdemnemꝰ eū. ꝯtumelijs et tormentis interrogemꝰ eū. Turpiſſima non ſolū ſed etiā crudeliſſima. qꝛ ꝑ totū corpꝰ ita vt etiā et dolore illo aīa xp̄i maxime doleret Iuxta illud q̄d ipſe ꝯqueriť in pſalmo. lxxxvij. Repleta eſt malis anima mea. malis dicit Innoc. pene nō culpe. Aīa em̄ xp̄i cōpatiens corpꝛi repleta fuit pena ꝛ dolore. Mathei. xxvj. Triſtꝭ ē aīa mea vſqꝫ ad mortez Oſtendūt iſtā doloroſam paſſionez verba thematꝭ. cū dicūt. Illudeť flagellabiť cōſpueť crucifigeť ꝛ occidetur. Ad quid autē iſta oīa ſuſtinere voluit. certe nō ad aliud niſi ad ſalutē noſtrā. Nam vt ait Hieronimus ſup Math. Cōſpui voluit vt nos lauaret. velari voluit vt nobis velamē culpe et ignorantie cordis noſtri auferret. In caput percuti vt caput noſtrum Adam ſanitati reſtitueret. Colaphis cedi et verbis derideri. vt nos ei labijs ꝛ manibꝫ ꝛ verbis et operibus applaudamus. Tanto ergo deus ab hominibꝫ magis eſt honorandꝰ q̄nto ꝓ hominibꝫ indigna ſuſcepit. Inq̄t Gre. in quadā omelia.

Dixi tertio ꝙ in v̄. ꝑ. deſcribiť paſſio xp̄i vt copioſa. Qḋ colligiť ex oībꝫ v̄bis nr̄i thematis ſimlꝭ ſumptꝭ. cū dr̄ Tradeť illudeť ꝯſpueť flagellabiť. et ſic de alijs. Ad h̄ em̄ vt dicit Bern̄. in om̄ibꝫ mēbris voluit pati vt omnibꝫ mēbris ſui miſtici corpꝛis. h̄ eſt. om̄ibꝫ fidelibꝫ ſuis copioſam ꝛ ſufficientē oſtēderet redēptionē. Vn̄ dicit Leo papa in ſer. ḋ ieiunio ſeptimi mēſis. Ꝙ effuſio ſanguinis xp̄i ꝓ iniuſtis tam potēs fuit ad ꝑmiū tam diues ad ꝑciū. vt ſi vniuerſitas captiuoꝝ in redemptorem ſuū crederet. nullū tirānica vincula retinerent. Et Augꝰ. de v̄bis dn̄i dic. Ꝙ ſi totus mūdus cū morte xp̄i appendatur minus videť h̄re. Hinc dr̄ in pſalmo. Quia apud dn̄m miſcḋia. et copioſa apud eum redemptio. Sed dices. quō copioſa redemptio. ex q̄ tam mlti pereūt q̄tidie. et multi vocati pauci electi. Rn̄deo ꝙ copioſa ē redemptio q̄ntū ad ſufficientiā. qꝛ omnes ſufficit ſaluare q̄ ſaluari volūt. licet nō ſit copioſa ad efficaciā. qꝛ nō oēs efficit ſaluos. illos ꝑſertim qui ſaluari nolunt. Vn̄ ipſe xp̄s vult om̄es ſaluos fieri. vt dr̄. j. Thimo. ij. non tamen om̄es ſalui fiunt. quia non om̄es volunt. Quis ergo locus erit deſꝑationi. ex quo tam copioſa eſt redemptio per paſſionem xp̄i. Quis deſperabit de xp̄o ꝙ dabit veniam et gloriam. ex quo dedit ſanguinem ſuū et aīaꝫ pro peccatoribꝫ. Cum enim deſperatio ſurgat ex triplici conſideratione. vel culpe ſiĉ in Iuda. vel offenſe ſicut in Caym. vel pene. vt in Saul. ij. Regū vltimo. Ecce ſanguis xp̄i mundat culpam. Nam confidendum eſt ꝙ deus non voluit delectationez culpe. ꝓpter cuius odium effudit ſanguinē Apoč. j. Dilexit nos et lauit nos a peccatꝭ. Mater lauat pueruz in aqua. Sed xp̄us nos in ſanguine. Secūdo conciliat offenſam. ꝯfidendū eſt ꝙ pater cōdonabit penitenti filio. ex quo dedit ſanguinez peccatori. Colo. j. placuit per ipſum reconciliari. Tertio exſoluit penam quia aufert eternitatem et mitigat acerbitatē Unde iam nō oportet de pena computare cuꝫ aliquo q̄ꝫ cum eius vicario. tam care emit nos ꝙ poſtea non fuit qui retrahere poſſit forum. j. Petri. j. Non corruptibilibꝫ auro aut argento empti eſtis Hec tria figurata ſūt in paſſione. quia inclinauit caput in ſignū remiſſionis offenſe. Exiuit aqua de latere ī ſignum ablutionis culpe. et ſanguis in ſignum redemptionis pene. Mathei. xxvj. Hic eſt ſanguis qui pro vobis et pro multis effundetur in remiſſionem peccatorū. Et ideo Bern̄. ſuper cantica ſermone. xxij dicit. Paſſio tua domine ih̄u xp̄e vltimuz refugium. ſingulare remedium. deficiente ſapiētia. iuſticia non ſufficiente. ſuccūbentibus meritis. illa ſuccurrit. cum defecerit virtus mea. non conturbor. non diffido. Scio quid faciaz. Calicem paſſionis xp̄i accipiaꝫ ꝛ nomen dn̄i inuocabo. Hec ille. Et ſermone. lxj. dicit. Quid tam ad mortē quod nō xp̄i morte ſaluetur. Si ergo venerit in mentē tam potens tam efficax remedium. nulla poſſum morbi malignitate terreri. Et ideo liquet erraſſe illum qui ait. Maior eſt iniquitas mea q̄ꝫ vt veniam merear. Hec ibi. Confidenter igitur ſperemus in paſſione xp̄i ꝛ tuti erimus ab omnibus inſidijs mundi carnis et dyaboli. ꝑ quā euademus culpam. ꝯſequemur veniā gratiā et tandem gloriā. Ad quā nos ꝑducat pater. ꝛč.

Dominica in quinquageſima. II
Sermo. XLI